TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. spalio 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 – Informacijos apie maistą teikimas vartotojams – 2 straipsnio 2 dalies n–p punktai ir 7, 9 ir 17 straipsniai – Sąžininga praktika dėl maisto produktų pavadinimų – Teisiniai pavadinimai, įprastiniai pavadinimai ir aprašomieji pavadinimai – Maisto produkto komponentų ar sudedamųjų dalių pakeitimas – 38 straipsnio 1 dalis – Konkrečiai suderinti klausimai – Nacionalinės priemonės, draudžiančios vartoti mėsos pavadinimus produktams, kuriuose yra augalinių baltymų, pavadinti“

Byloje C-438/23

dėl *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) 2023 m. liepos 12 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. liepos 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Protéines France,

Union végétarienne européenne (EVU),

Association végétarienne de France (AVF),

Beyond Meat Inc.

prieš

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique,

dalyvaujant

77 Foods SAS,

Les Nouveaux Fermiers SAS,

Umiami SAS,

NxtFood SAS,

Nutrition et santé SAS,

Olga SAS,

* Proceso kalba: prancūzų.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai F. Biltgen, N. Wahl (pranešėjas), J. Passer ir M. L. Arastey Sahún,

generalinė advokatė T. Ćapeta,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Protéines France*, *77 Foods SAS*, *Les Nouveaux Fermiers SAS*, *Umiami SAS*, *NxtFood SAS*, *Nutrition et santé SAS* ir *Olga SAS*, atstovaujamų *avocat* G. Hannotin,

– *Union végétarienne européenne (EVU)*, atstovaujamos *avocate* A. Aubert,

– *Beyond Meat Inc.*, atstovaujamos *avocate* C. Dupeyron, *abogada* M. R. Oyarzabal Arigita ir *advocaat* B. Van Vooren,

– Graikijos vyriausybės, atstovaujamos V. Karra, E. Leftheriotou ir A. Vasilopoulou,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. Bain ir B. Fodda,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocati dello Stato* M. Cherubini ir P. Gentili,

– Europos Komisijos, atstovaujamos F. Clotuche-Duvieusart ir B. Rous Demiri,

susipažinęs su 2024 m. rugsėjo 5 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL L 304, 2011, p. 18), konkrečiai – jo 7, 17 ir 38 straipsnių, taip pat VI priedo A dalies 4 punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Protéines France*, *Union végétarienne européenne (EVU)*, *Association végétarienne de France (AVF)* ir *Beyond Meat Inc.* ginčą su *ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique* (ekonomikos, finansų ir pramonės ir skaitmeninio suverenumo ministras, Prancūzija) dėl *décret n° 2022-947, du 29 juin 2022, relatif à*

l'utilisation de certaines dénominations employées pour désigner des denrées comportant des protéines végétales (2022 m. birželio 29 d. Dekretas Nr. 2022-947 dėl tam tikrų pavadinimų vartojimo maisto produktams, kuriuose yra augalinių baltymų, pavadinti) (JORF, 2022 m. birželio 30 d., tekstas Nr. 3) teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas (EB) Nr. 178/2002

3 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 463), 2 straipsnyje „„Maisto“ apibrėžimas“ nustatyta:

„Šiame reglamente „maistas“ (arba „maisto produktas“) – tai medžiaga arba produktas, perdirbtas, perdirbtas iš dalies arba neperdirbtas, kurį žmogus nurys arba pagrįstai tikimasi, kad nurys.

<…>“

4 Šio reglamento 3 straipsnio 1 punkte sąvoka „maisto produktus reglamentuojantys įstatymai“ apibrėžta taip:

„Šiame reglamente:

1) „maisto produktus reglamentuojantys įstatymai“ – tai įstatymai ir kiti teisės aktai, Bendrijoje arba valstybėse narėse reglamentuojantys maistą apskritai, o ypač maisto saugą; <…>“

5 Minėto reglamento 8 straipsnyje numatyta:

„<…> Maisto produktus reglamentuojančiais įstatymais siekiama apsaugoti vartotojų interesus, ir jais remiantis informuotas vartotojas gali pasirinkti maistą. Jais siekiama užkirsti kelią:

a) nesąžiningai arba apgaulingai praktikai;

b) maisto klastojimui (primaišymui) arba

c) kitokiai praktikai, kuri gali klaidinti vartotoją.“

6 To paties reglamento 17 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad maisto produktus reglamentuojantys įstatymai būtų vykdomi, ir kontroliuoja bei tikrina, kad maisto ir pašarų verslo operatoriai visuose gamybos, perdirbimo ir paskirstymo etapuose vykdytų atitinkamus maisto produktus reglamentuojančių įstatymų reikalavimus.

<…>

Be to, valstybės narės nustato taisykles, reglamentuojančias priemones ir baudas, taikytinas pažeidus maisto produktus reglamentuojančių įstatymų nuostatas. Numatytos priemonės turi būti veiksmingos, atitinkančios pažeidimo pavojingumą ir turinčios realaus poveikio pažeidėjui.“

Reglamentas (EB) Nr. 853/2004

7 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 853/2004, nustatančio konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (OL L 139, 2004, p. 55; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 45 t., p. 14), I priede numatyta:

„Šiame reglamente:

1. MĖSA

1.1. „Mėsa“ – tai <…> gyvūnų valgomosios dalys <…>

<…>

1.14. „Mechaniškai atskirta mėsa“ arba „MAM“ – tai produktas, gautas mechaninėmis priemonėmis nuėmus mėsą nuo kaulų, gautų mėsą iškaulinėjus, arba nuo paukščių skerdenų, kai raumens skaidulų struktūra suardoma arba pakeičiama.

1.15. „Mėsos pusgaminiai“ – tai šviežia mėsa, įskaitant smulkintą mėsą, į kurią pridėta maisto produktų, prieskonių arba priedų, kurios vidinė ląstelių struktūra apdorojus nepakito – neprarado šviežios mėsos savybių.

<…>

3. ŽUVININKYSTĖS PRODUKTAI

3.1. „Žuvininkystės produktai“ – tai visi laukiniai arba auginami jūros arba gėlųjų vandenų gyvūnai (išskyrus gyvus dvigeldžius moliuskus, gyvus dygiaodžius, gyvus gaubtagyvius ir gyvus jūros pilvakojus ir visus žinduolius, roplius ir varles), įskaitant visas valgomąsias tų gyvūnų dalis ir gaminius.

<…>

7. GAMINIAI [PERDIRBTIEJI PRODUKTAI]

7.1. „Mėsos gaminiai“ – tai šviežios mėsos požymių neturinti perdirbta mėsa arba iš jos pagamintas gaminys.

<…>“

Reglamentas Nr. 1169/2011

8 Reglamento Nr. 1169/2011 1 ir 3 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(1) [SESV] 169 straipsnyje nustatyta, kad [Europos] Sąjunga padeda užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą pagal [SESV] 114 straipsnį patvirtinamomis priemonėmis;

<…>

(3) siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų sveikatos apsaugą ir garantuoti jų teisę gauti informaciją, turėtų būti užtikrinta, kad vartotojai būtų tinkamai informuojami apie jų vartojamus maisto produktus. <…>“

9 Šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Šiuo reglamentu nustatomas aukšto lygio vartotojų apsaugos, susijusios su informacija apie maistą, užtikrinimo pagrindas, atsižvelgiant į skirtingą vartotojų suvokimą bei jų informacijos poreikį, tuo pačiu metu užtikrinant sklandų vidaus rinkos veikimą.“

10 Minėto reglamento 2 straipsnyje numatyta:

„1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

a) „maistas“ <…>, kaip apibrėžta Reglamento <…> Nr. 178/2002 2 straipsnyje <…>;

<…>

f) „mėsa“, „mechaniškai atskirta mėsa“, „mėsos pusgaminiai“, „žuvininkystės produktai“ ir „mėsos gaminiai“, kaip apibrėžta [Reglamento Nr. 853/2004] <…> I priedo 1.1, 1.14, 1.15, 3.1 ir 7.1 punktuose;

<…>

2. Taip pat vartojamos šios terminų apibrėžtys:

<…>

f) sudedamoji dalis – medžiaga arba produktas, įskaitant kvapiąsias medžiagas, maisto priedus ir maisto fermentus, ir sudėtinės sudedamosios dalies elementas, naudojamas maisto produktui gaminti arba ruošti ir liekantis galutiniame produkte, nors ir pakitusiu pavidalu; <…>

<…>

n) teisinis pavadinimas – maisto produkto pavadinimas, nustatytas jam taikomose Sąjungos nuostatose, arba, jei tokių Sąjungos nuostatų nėra, įstatymuose ir kituose teisės aktuose, taikomuose valstybėje narėje, kurioje maisto produktas parduodamas galutiniam vartotojui arba viešojo maitinimo įstaigoms, numatytas pavadinimas;

o) įprastinis pavadinimas – pavadinimas, kuris valstybės narės, kurioje maisto produktas parduodamas, vartotojams yra priimtinas kaip maisto produkto pavadinimas ir kurio nereikia išsamiau aiškinti;

p) aprašomasis pavadinimas – pavadinimas, kuriuo apibūdinamas maisto produktas ir prireikus jo naudojimo paskirtis ir kuris yra pakankamai aiškus, kad vartotojas suprastų tikrą to maisto produkto pobūdį ir atskirtų jį nuo kitų produktų, su kuriais jis galėtų būti supainiojamas;

q) pagrindinė sudedamoji dalis – maisto produkto sudedamoji dalis ar sudedamosios dalys, kuri (-ios) sudaro daugiau kaip 50 % to maisto produkto arba kurią (-ias) vartotojas paprastai sieja su maisto produkto pavadinimu ir kurios (-ių) kiekį daugeliu atvejų reikia nurodyti;

<…>“

11 To paties reglamento 7 straipsnyje nustatyta:

„1. Informacija apie maistą neturi klaidinti, visų pirma:

a) dėl maisto produkto ypatybių, ypač jo pobūdžio, tapatumo, savybių, sudėties, kiekio, tinkamumo vartoti termino, kilmės šalies ar kilmės vietos, gamybos ar ruošimo būdo; <…>

d) naudojantis išvaizda, aprašomąja arba vaizdine medžiaga darant užuominą, kad maisto produkto sudėtyje yra tam tikras maisto produktas arba sudedamoji dalis, nors iš tikrųjų tame maisto produkte natūraliai esantis komponentas arba įprastai naudojama sudedamoji dalis yra pakeisti kitu komponentu ar kita sudedamąja dalimi.

2. Informacija apie maistą turi būti tiksli, aiški ir vartotojui lengvai suprantama.

<…>

4. 1, 2 ir 3 dalys taip pat taikomos:

a) reklamai;

b) maisto produktų pateikimui, ypač jų formai, išvaizdai, pakuotei, naudojamoms pakavimo medžiagoms, jų išdėstymo tvarkai ir aplinkai.“

12 Reglamento Nr. 1169/2011 8 straipsnyje nurodyta:

„1. Maisto verslo operatorius, atsakingas už informacijos apie maistą teikimą, yra operatorius, kurio pavarde ar įmonės pavadinimu prekiaujama maisto produktu <…>.

2. Maisto verslo operatorius, atsakingas už informacijos apie maistą teikimą, užtikrina, kad būtų teikiama tiksli informacija apie maistą pagal taikomus informaciją apie maistą reglamentuojančius teisės aktus ir atitinkamų nacionalinių nuostatų reikalavimus.

<…>“

13 Šio reglamento 9 straipsnyje, kaip rodo jo pavadinimas, nustatomas „privalomų duomenų sąrašas“; tarp šių duomenų yra „maisto produkto pavadinimas“ (1 dalies a punktas) ir „sudedamųjų dalių sąrašas“ (1 dalies b punktas).

14 Minėto reglamento 17 straipsnyje numatyta:

„1. Maisto produkto pavadinimas turi būti jo teisinis pavadinimas. Jei tokio pavadinimo nėra, nurodomas įprastinis maisto produkto pavadinimas arba, jei tokio pavadinimo nėra arba jis nevartojamas, – aprašomasis maisto produkto pavadinimas.

2. Valstybėje narėje, kurioje maisto produktas parduodamas, leidžiama naudoti tą maisto produkto pavadinimą, kuriuo jis toje valstybėje narėje buvo teisėtai pagamintas ir parduodamas. Vis dėlto jei taikant kitas šio reglamento, visų pirma 9 straipsnio, nuostatas valstybės narės, kurioje maisto produktas parduodamas, vartotojai negalėtų sužinoti tikro jo pobūdžio ir jį atskirti nuo maisto produktų, su kuriais jis gali būti supainiojamas, šalia maisto produkto pavadinimo pateikiama ir kita aprašomojo pobūdžio informacija.

<…>

5. VI priede pateikiamos specialiosios nuostatos dėl maisto produkto pavadinimo ir kartu teikiamų duomenų.“

15 To paties reglamento 38 straipsnyje nustatyta:

„1. Šiuo reglamentu konkrečiai suderintų klausimų srityje valstybės narės negali priimti nacionalinių priemonių ar toliau jas taikyti, nebent tai būtų leidžiama pagal Sąjungos teisę. Tos nacionalinės priemonės neturi sudaryti kliūčių laisvam prekių judėjimui, įskaitant kitų valstybių narių maisto produktų diskriminaciją.

2. Nedarant poveikio 39 straipsniui, valstybės narės gali patvirtinti nacionalines priemones šiuo reglamentu konkrečiai nesuderintų klausimų srityje, jeigu jomis nedraudžiamas laisvas šio reglamento reikalavimus atitinkančių prekių judėjimas, jam nesudaromos kliūtys arba jis nėra ribojamas.“

16 Reglamento Nr. 1169/2011 VI priedo „Maisto produkto pavadinimas ir konkretūs papildomi duomenys“ A dalies „Su maisto produkto pavadinimu teikiami privalomi duomenys“ 4 punkte numatyta:

„Maisto produktų, kurių vienas iš komponentų arba viena iš sudedamųjų dalių, kuri yra paprastai naudojama arba natūraliai esanti, kaip tikisi vartotojai, yra pakeista kitokiu komponentu ar kitokia sudedamąja dalimi, etiketėje, be sudedamųjų dalių sąrašo, aiškiai nurodomas komponentas arba sudedamoji dalis, kuri naudota iš dalies ar visiškai pakeisti paprastai naudojamą arba natūraliai esantį komponentą ar sudedamąją dalį:

a) šalia produkto pavadinimo; ir

b) naudojamų rašmenų x aukštis turi siekti bent 75 % produkto pavadinimo rašmenų x aukščio, tačiau naudojamų rašmenų aukštis negali būti mažesnis nei minimalus šrifto dydis, kurio reikalaujama pagal šio reglamento 13 straipsnio 2 dalį.“

Prancūzijos teisė

Vartotojų kodeksas

17 Vartotojų kodekso L. 412-10 straipsnyje, įterptame *loi n° 2020-699, du 10 juin 2020, relative à la transparence de l'information sur les produits agricoles et alimentaires* (2020 m. birželio 10 d. Įstatymas Nr. 2020-699 dėl informacijos apie žemės ūkio ir maisto produktus skaidrumo) (JORF, 2020 m. birželio 11 d., tekstas Nr. 1) 5 straipsniu, numatyta:

„<…> Gyvūniniams maisto produktams pavadinti vartojamų pavadinimų negalima vartoti siekiant apibūdinti, parduoti ar reklamuoti maisto produktus, kuriuose yra augalinių baltymų. Augalinių baltymų dalis, kurią viršijus šių pavadinimų vartoti negalima, nustatoma dekretu. Šiame dekrete taip pat apibrėžiamos šio straipsnio taikymo sąlygos ir pažeidimo atveju skiriamos sankcijos.“

Dekretas Nr. 2022-947

18 Remdamosi pirmesniame punkte nurodyta nuostata Prancūzijos valdžios institucijos priėmė Dekretą Nr. 2022-947.

19 Šis dekretas, remiantis jo 1 straipsnio pirma pastraipa, taikomas nacionalinėje teritorijoje pagamintiems maisto produktams, kuriuose yra augalinių baltymų“.

20 Šio dekreto 2 straipsnyje numatyta:

„Perdirbtam produktui, kuriame yra augalinių baltymų, pavadinti draudžiama vartoti:

1° teisinį pavadinimą, kurio atveju atitinkamo maisto produkto sudėtį apibrėžiančiose taisyklėse nėra numatyta pridėti augalinių baltymų;

2° pavadinimą, kuriame pateikiama nuoroda į gyvūnų rūšių ir rūšių grupių pavadinimus, gyvūnų morfologiją arba anatomiją;

3° pavadinimą, kuriame vartojami specialūs mėsos, mėsos gaminių ar žuvies parduotuvėse vartojami terminai;

4° gyvūninio maisto produkto pavadinimą, atspindintį komercinę paskirtį.“

21 To paties dekreto 3 straipsnyje nustatyta:

„Nukrypstant nuo 2 straipsnio nuostatų, gyvūninio maisto produkto pavadinimas gali būti naudojamas:

1° gyvūniniams maisto produktams, kuriuose yra tam tikra procentinė dalis augalinių baltymų, kai jų buvimas yra numatytas teisės aktuose arba paminėtas prie šio dekreto pridedamame sąraše;

<…>“

22 Dekreto Nr. 2022-947 5 straipsnis suformuluotas taip:

„Šio dekreto reikalavimai netaikomi kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba Turkijoje teisėtai pagamintiems ar parduodamiems produktams, taip pat kitoje valstybėje, kuri yra [1992 m. gegužės 2 d.] Europos ekonominės erdvės susitarimo [(OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3)] šalis, teisėtai pagamintiems produktams.“

23 Šio dekreto 6 straipsnyje numatyta:

„Produktus, kurie neatitinka šiame dekrete nustatytų taisyklių, draudžiama laikyti turint tikslą parduoti arba platinti neatlygintinai, pateikti parduoti, parduoti arba platinti neatlygintinai.“

24 Minėto dekreto 7 straipsnyje nustatyta:

„Už bet kokį šio dekreto 6 straipsnio nuostatų pažeidimą gali skiriama administracinė bauda, kurios suma negali viršyti 1 500 EUR fiziniam asmeniui ir 7 500 EUR juridiniam asmeniui. <…>“

25 Šis dekretas, vadovaujantis jo 8 straipsniu, įsigaliojo 2022 m. spalio 1 d.

26 Dekreto Nr. 2022-947 priede pateiktas gyvūninių maisto produktų, kurių sudėtyje gali būti augalinių baltymų, pavadinimų sąrašas ir maksimali augalinių baltymų, kurių gali būti maisto produktuose, kuriems šie pavadinimai vartojami, dalis.

Dekretas Nr. 2024-144

27 *Décret n° 2024-144, du 26 février 2024, relatif à l'utilisation de certaines dénominations employées pour désigner les denrées alimentaires comportant des protéines végétales* (2024 m. vasario 26 d. Dekretas dėl tam tikrų pavadinimų vartojimo maisto produktams, kuriuose yra augalinių baltymų, pavadinti) (JORF, 2024 m. vasario 27 d., tekstas Nr. 15) 2 straipsnyje numatyta:

„<…> siekiant aprašyti, parduoti ar reklamuoti perdirbtą produktą, kuriame yra augalinių baltymų, draudžiama vartoti:

1° teisinį pavadinimą, kurio atveju atitinkamo maisto produkto sudėtį apibrėžiančiose taisyklėse nėra numatyta pridėti augalinių baltymų;

2° pavadinimą, kuriame pateikiama nuoroda į gyvūnų rūšių ir rūšių grupių pavadinimus, gyvūnų morfologiją arba anatomiją;

3° pavadinimą, kuriame yra sąvokų, paminėtų I priede esančiame sąraše.“

28 Dekretas Nr. 2024-144, vadovaujantis jo 8 straipsniu, įsigaliojo 2024 m. gegužės 1 d.

29 Šio dekreto 9 straipsnis suformuluotas taip:

„Dekretas Nr. 2022-947 <…> panaikinamas.“

30 Dekreto Nr. 2024-144 I priede esančiame sąraše yra šie pavadinimai:

„– Jautienos išpjova (filė);

– jautienos viršutinė nugarinė;

– jautienos kumpinė;

– jautienos antrekotas;

– jautienos „aiguillette baronne“;

– jautienos „bavette d’Aloyau“;

– jautienos trikampė nugarinė;

– jautienos apatinė nugarinė;

– jautienos bifšteksas;

– jautienos nugarinė;

– jautienos mentė;

– jautienos šoninė;

– jautienos kepsnys;

– eskalopas;

– jautienos papilvė;

– mėsa, skirta kepti ant grotelių;

– kiaulienos nugarinė;

– kiaulienos išpjova;

– kiaulienos kumpis;

– šviežia mėsa;

– mėsos gaminiai.“

31 Šio dekreto II priede pateiktas sąrašas sąvokų, kurios leidžiamos vartoti gyvūninių maisto produktams, kurių sudėtyje gali būti augalinių baltymų, vadinti, ir maksimali augalinių baltymų, kurių gali būti maisto produktuose, kuriems šios sąvokos vartojamos, dalis.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

32 2022 m. liepos 18 d. *Protéines France*, kuri atstovauja įmonių, veikiančių Prancūzijos augalinių baltymų rinkoje, interesams, pateikė skundą *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija), kuri yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, ir paprašė panaikinti Dekretą Nr. 2022-947.

33 2022 m. liepos 27 d. nutartimi tas teismas, veikiantis kaip laikinąsias apsaugos priemones taikantis teismas, sustabdė šio dekreto vykdymą, kiek tai susiję su jo 2 straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytomis priemonėmis.

34 Minėtas teismas patenkino kelis prašymus leisti įstoti į bylą palaikyti *Protéines France* reikalavimų.

35 2022 m. rugpjūčio 30 d. ir spalio 21 d. atitinkamai EVU ir AVF, kurios skatina vegetarizmą (pirmoji – Sąjungoje, o antroji – Prancūzijoje), taip pat *Beyond Meat*, kuri gamina ir parduoda augalinių baltymų produktus, irgi kreipėsi į tą patį teismą ir paprašė panaikinti Dekretą Nr. 2022-947.

36 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas sujungė šias tris bylas, kurių dalykas – prašymas panaikinti šį dekretą.

37 Grįsdamos savo skundus pareiškėjos pagrindinėje byloje, be kita ko, tvirtino, kad minėtu dekretu, kuriuo perdirbtiems produktams, kuriuose yra augalinių baltymų, pavadinti draudžiama vartoti tokius pavadinimus, kaip „jautienos kepsnys“ arba „dešra“, nepridedant tokių papildomų patikslinimų, kaip „augalinis“ arba „sojos“, ir net juos pridedant, pažeidžiamos kelios Reglamento Nr. 1169/2011 nuostatos.

38 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad dėl šių teisme nurodytų pagrindų kyla klausimų, kurie yra lemiami norint išspręsti jame nagrinėjamą ginčą, ir kad jie kelia didelių sunkumų.

39 Šiomis aplinkybėmis *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 1169/2011 7 straipsnio nuostatos, pagal kurias reikalaujama suteikti vartotojams neklaidinančią informaciją apie maisto produktų tapatumą, pobūdį ir savybes, turi būti aiškinamos taip, kad jomis konkrečiai suderinamas, kaip tai suprantama ir taikoma pagal to paties reglamento 38 straipsnio 1 dalį, klausimas dėl gyvūninių produktų, gaunamų iš skerdienos, mėsos ir žuvies gaminių sektorių, pavadinimų vartojimo siekiant apibūdinti, pateikti rinkai ar reklamuoti maisto produktus, kurių sudėtyje yra augalinių baltymų, nes tokiais pavadinimais gali būti klaidinami vartotojai, taip užkertant kelią valstybei narei imtis veiksmų šiuo klausimu nustatant nacionalines priemones, kuriomis būtų reglamentuojamas ar draudžiamas tokių pavadinimų vartojimas?

2. Ar Reglamento Nr. 1169/2011 17 straipsnio nuostatos, kuriose numatyta, kad pavadinimas, kuriuo nurodomas maisto produktas, nesant teisinio pavadinimo, turi būti jo įprastinis arba aprašomasis pavadinimas, siejamos su šio reglamento VI priedo A dalies 4 punkto nuostatomis, turi būti aiškinamos taip, kad jomis konkrečiai suderinamas, kaip tai suprantama ir taikoma pagal to paties reglamento 38 straipsnio 1 dalį, klausimas dėl pavadinimų, išskyrus teisinius pavadinimus, kuriais žymimi gyvūniniai maisto produktai,

turinio ir vartojimo maisto produktams, kurių sudėtyje yra augalinių baltymų, apibūdinti, parduoti ar reklamuoti, įskaitant atvejį, kai visos maisto produkto gyvūninės sudedamosios dalys visiškai pakeičiamos augalinėmis sudedamosiomis dalimis, taip užkertant kelią valstybei narei imtis veiksmų šiuo klausimu nustatant nacionalines priemones, kuriomis būtų reglamentuojamas ar draudžiamas tokių pavadinimų vartojimas?

3. Jeigu atsakymas į pirmąjį ar antrąjį klausimą būtų teigiamas, ar atlikus konkretų suderinimą, kaip jis suprantamas ir taikomas pagal Reglamento Nr. 1169/2011 38 straipsnio 1 dalį, remiantis šio reglamento 7 ir 17 straipsnių, siejamų su jo VI priedo A dalies 4 punktu, nuostatomis valstybei narei draudžiama:
   a) patvirtinti nacionalinę priemonę, pagal kurią už šiame reglamente nustatytų reikalavimų ir draudimų nesilaikymą būtų numatoma skirti administracines nuobaudas;
   b) patvirtinti nacionalinę priemonę, kurioje būtų nustatytos augalinių baltymų procentinės dalys, kurių neviršijus gyvūninių maisto produktų pavadinimus, išskyrus teisinius pavadinimus, būtų ir toliau leidžiama vartoti maisto produktams, kuriuose yra augalinių baltymų, apibūdinti, parduoti ar reklamuoti?

4. Jeigu atsakymas į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų neigiamas, ar pagal Reglamento Nr. 1169/2011 9 ir 17 straipsnius valstybei narei leidžiama:
   a) patvirtinti nacionalinę priemonę, kurioje būtų nustatomos augalinių baltymų procentinės dalys, kurių neviršijus gyvūninių maisto produktų pavadinimus, išskyrus teisinius pavadinimus, būtų leidžiama vartoti maisto produktams, kuriuose yra augalinių baltymų, apibūdinti, parduoti ar reklamuoti;
   b) patvirtinti nacionalinę priemonę, pagal kurią būtų uždrausta vartoti tam tikrus įprastinius ar aprašomuosius pavadinimus, įskaitant atvejus, kai kartu su jais pateikiamos papildomos nuorodos, užtikrinančios sąžiningą vartotojo informavimą;
   c) patvirtinti ketvirtojo klausimo a ir b papunkčiuose nurodytas priemones tik jos teritorijoje pagamintiems produktams, tokiu atveju nepažeidžiant šių priemonių proporcingumo principo?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

40 Kaip pažymi pareiškėjos pagrindinėje byloje *Protéines France* ir *Beyond Meat*, vykstant procesui Teisingumo Teisme Prancūzijos valdžios institucijos priėmė Dekretą Nr. 2024-144, kurio 9 straipsnyje numatytas Dekreto Nr. 2022-947 panaikinimas.

41 Taigi 2024 m. kovo 1 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui buvo pateiktas prašymas pateikti informacijos, siekiant gauti paaiškinimų dėl Dekreto Nr. 2024-144 priėmimo galimų pasekmių tolesniam ginčo pagrindinėje byloje dalyko buvimui ir prašymo priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjimui.

42 2024 m. kovo 15 d. nacionalinis teismas pateikė atsakymą į šį prašymą pateikti informacijos, o 2024 m. gegužės 7 d. – šio atsakymo papildymą, šis 2024 m. gegužės 8 d. antrosios kolegijos pirmininko sprendimu buvo priimtas.

43 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad, nepaisant Dekreto Nr. 2024-144 priėmimo, pateikti klausimai lieka lemiami norint išspręsti jame nagrinėjamą ginčą. Konkrečiai kalbant, minėtame atsakyme tas teismas pažymi, kad Dekreto Nr. 2022-947 vykdymas šio sprendimo 33 punkte paminėta nutartimi buvo sustabdytas tik iš dalies. Todėl tam tikros

pastarojo dekreto nuostatos faktiškai buvo taikomos laikotarpiu nuo 2022 m. spalio 1 d. (dienos, kurią Dekretas Nr. 2022-947, vadovaujantis jo 8 straipsniu, įsigaliojo) iki 2024 m. balandžio 30 d. (dienos, kurią minėtas dekretas – vadovaujantis Dekreto Nr. 2024-144, kuris pagal jo 8 straipsnį įsigaliojo 2024 m. gegužės 1 d., 9 straipsniu – turėjo būti panaikintas). Kita vertus, minėtas teismas nurodo, kad kelios pareiškėjos pagrindinėje byloje pareiškė ketinimą tais pačiais pagrindais, kurie jau nurodyti dėl Dekreto Nr. 2022-947, ginčyti ir Dekretą Nr. 2024-144, nes tam tikros abiejų dekretų nuostatos yra identiškos.

44 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas 2024 m. balandžio 10 d. priėmė nutartį, kuria po to, kai į jį kreipėsi kelios Prancūzijos įmonės, kaip laikinąsias apsaugos priemones taikantis teismas sustabdė Dekreto Nr. 2024-144 vykdymą. Tas teismas nurodo, kad šis sustabdymas yra kliūtis panaikinti Dekretą Nr. 2022-947.

45 Iš duomenų, pateiktų atsakant į Teisingumo Teismo prašymą pateikti informacijos, matyti, kad, nepaisant to, kad buvo priimtas Dekretas Nr. 2024-144, nacionaliniam teismui pateikti skundai neprarado dalyko.

46 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teisiniu požiūriu pakankamai paaiškino priežastis, dėl kurių Dekreto Nr. 2024-144 priėmimas vykstant procesui nedaro šio prašymo hipotetinio; todėl prašymas turi būti pripažįstamas priimtinu.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

47 Pirmiausia reikia priminti, kad iš jurisprudencijos matyti, jog Reglamento Nr. 1169/2011 17 straipsnio ir VI priedo A dalies 4 punkto nuostatos papildo šio reglamento 7 straipsnio nuostatas specialiais ženklinimo reikalavimais, siekiant apsaugoti vartotojus nuo apgaulės pateikiant netikslius duomenis (šiuo klausimu žr. 2022 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *LSI – Germany*, C-595/21, EU:C:2022:949, 31 punktą).

48 Be to, šios nuostatos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į „teisinio pavadinimo“, „įprastinio pavadinimo“ arba „aprašomojo pavadinimo“ apibrėžtis, esančias atitinkamai minėto reglamento 2 straipsnio 2 dalies n, o ir p punktuose, taip pat į to paties reglamento 9 straipsnio 1 dalies a punkte numatytą pareigą ant atitinkamo maisto produkto nurodyti jo pavadinimą.

49 Taigi reikia manyti, kad pirmuoju ir antruoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1169/2011 7 ir 17 straipsniai bei VI priedo A dalies 4 punktas, siejami su šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies n–p punktais ir 9 straipsnio 1 dalies a punktu, turi būti aiškinami taip, kad jais konkrečiai suderinama, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 38 straipsnio 1 dalį, vartotojų apsauga nuo grėsmės būti suklaidintais dėl kitokių nei teisiniai pavadinimų, sudarytų iš skerdienos, mėsos ir žuvies gaminių sektoriuose vartojamų terminų, vartojimo siekiant apibūdinti, pateikti rinkai ar reklamuoti maisto produktus, kurių sudėtyje yra augalinių baltymų vietoje gyvūninių baltymų, taip pat ir vien augalinių baltymų, ir dėl to jiems prieštarauja tai, kad valstybė narė nustato nacionalines priemones, kuriomis tokių pavadinimų vartojimas reglamentuojamas arba uždraudžiamas.

50 Reglamento Nr. 1169/2011 38 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje nurodyta, kad „šiuo reglamentu konkrečiai suderintų klausimų srityje valstybės narės negali priimti nacionalinių priemonių ar toliau jas taikyti, nebent tai būtų leidžiama pagal Sąjungos teisę“.

51 Iš jurisprudencijos matyti, kad nė vienoje Reglamento Nr. 1169/2011 nuostatoje neišvardyta, kurie klausimai yra juo „konkrečiai suderinti klausimai“, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 38 straipsnio 1 dalį, ir kad šie klausimai turi būti nustatomi griežtai laikantis minėto reglamento teksto (šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 1 d. Sprendimo *Groupe Lactalis*, C-485/18, EU:C:2020:763, 25 punktą).

52 Nagrinėjamu atveju reikia nustatyti, ar kitomis šio sprendimo 49 punkte nurodytomis Reglamento Nr. 1169/2011 nuostatomis konkrečiai suderinamas klausimas, kurį Prancūzijos valdžios institucijos norėjo išspręsti priimdamos Dekretą Nr. 2022-947.

53 Pagal Reglamento Nr. 1169/2011 7 straipsnio 1 ir 2 dalis informacija apie maisto produktus neturi klaidinti vartotojų, turi būti tiksli, aiški ir vartotojų lengvai suprantama.

54 Visų pirma iš šio reglamento 7 straipsnio 1 dalies a ir d punktų matyti, kad klaidos, nuo kurių vartotojai turi būti apsaugoti, yra susijusios, pirma, su atitinkamo maisto produkto savybėmis, visų pirma jo pobūdžiu ir sudėtimi, ir, antra, su galimybe, kad dėl išvaizdos, aprašymo ar grafinio vaizdo jiems pasiūlomas „tam tikras maisto produktas arba sudedamoji dalis, nors iš tikrųjų tame maisto produkte natūraliai esantis komponentas arba įprastai naudojama sudedamoji dalis yra pakeisti kitu komponentu ar kita sudedamąja dalimi“.

55 Be to, iš minėto reglamento 7 straipsnio 4 dalies matyti, kad šiame straipsnyje nustatytos pareigos informuoti vartotojus taip pat taikomos maisto produktų reklamai ir pateikimui.

56 Pagal to paties reglamento 9 straipsnio 1 dalies a punktą maisto produktai privalo turėti savo „pavadinimą“.

57 Reglamento Nr. 1169/2011 17 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad maisto produkto pavadinimas – tai jo „teisinis pavadinimas“. Jei tokio teisinio pavadinimo nėra, to maisto produkto pavadinimas yra jo „įprastinis pavadinimas“. Jei tokio įprastinio pavadinimo nėra arba jis nevartojamas, turi būti nurodytas „aprašomasis pavadinimas“.

58 Šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies n–p punktuose pateiktos pirmesniame punkte paminėtų trijų sąvokų apibrėžtys. Taigi, pirma, maisto produkto „teisinis pavadinimas“ yra pavadinimas, „nustatytas jam taikomose Sąjungos nuostatose, arba, jei tokių Sąjungos nuostatų nėra, įstatymuose ir kituose teisės aktuose, taikomuose valstybėje narėje, kurioje maisto produktas parduodamas galutiniam vartotojui arba viešojo maitinimo įstaigoms, numatytas pavadinimas“. Antra, maisto produkto „įprastinis pavadinimas“ yra valstybėje narėje, kurioje šis maisto produktas parduodamas, vartotojų pripažįstamas pavadinimas, kurio nereikia išsamiau aiškinti. Trečia, maisto produkto „aprašomasis pavadinimas“ yra pavadinimas, kuriuo apibūdinamas šis maisto produktas ir kuris yra pakankamai aiškus, kad vartotojai galėtų suprasti jo pobūdį ir atskirti jį nuo kitų produktų, su kuriais jis galėtų būti supainiojamas.

59 Pagal Reglamento Nr. 1169/2011 17 straipsnio 5 dalį šio reglamento VI priede pateikiamos specialiosios nuostatos dėl maisto produkto pavadinimo ir kartu pateiktinų duomenų.

60 Šio reglamento VI priedo A dalies 4 punkte numatyta, kad maisto produktų, kurių vienas iš komponentų arba viena iš sudedamųjų dalių, kuri yra paprastai naudojama arba natūraliai esanti, kaip tikisi vartotojai, yra pakeista kitokiu komponentu ar kitokia sudedamąja dalimi, etiketėje, be sudedamųjų dalių sąrašo, šalia „produkto pavadinimo“ pakankamai didelėmis raidėmis, palyginti su pavadinimu, aiškiai nurodomas komponentas arba sudedamoji dalis, kuri naudota iš dalies ar visiškai pakeisti paprastai naudojamą arba natūraliai esantį komponentą ar sudedamąją dalį.

61 Taigi kartu aiškinant Reglamento Nr. 1169/2011 7 straipsnio 1, 2 ir 4 dalių, 9 straipsnio 1 dalies a punkto, 17 straipsnio 1 ir 5 dalių ir VI priedo A dalies 4 punkto nuostatas galima jas apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

62 Pirma, ant maisto produktų turi būti nurodytas pavadinimas. Antra, šis pavadinimas turi būti teisinis pavadinimas arba, jei tokio pavadinimo nėra, įprastinis pavadinimas arba, jei tokio pavadinimo nėra, aprašomasis pavadinimas. Trečia, pavadinimas turi būti tikslus, aiškus ir vartotojų lengvai suprantamas. Ketvirta, pavadinimas neturi klaidinti vartotojų, be kita ko, dėl atitinkamo maisto produkto savybių, įskaitant jo pobūdį ir sudėtį, ir dėl natūraliai esančių komponentų arba įprastai naudojamų sudedamųjų dalių pakeitimo kitais komponentais ar sudedamosiomis dalimis. Penkta, tokių reikalavimų turi būti laikomasi parduodant ir reklamuojant bet kokį maisto produktą.

63 Pagal pirmąjį atvejį, nurodytą Reglamento Nr. 1169/2011 2 straipsnio 2 dalies n punkte, teisiniai pavadinimai gali būti nustatyti Sąjungos teisės nuostatose. Pavyzdžiui, šio reglamento 2 straipsnio 1 dalies f punkte, kiek tai susiję su sąvokų „mėsa“, „mechaniškai atskirta mėsa“, „mėsos pusgaminiai“, „žuvininkystės produktai“ ir „mėsos gaminiai“ apibrėžtimis, daroma nuoroda į Reglamento Nr. 853/2004 I priedą.

64 Kadangi „mėsa“ šio I priedo 1.1 punkte apibrėžta kaip „gyvūnų valgomosios dalys“, maisto produktui, kurio sudėtyje nėra tokių dalių, negali būti vartojamas pavadinimas „mėsa“, net jeigu kartu su juo pateikiama informacija apie komponentų ar sudedamųjų dalių pakeitimą.

65 Pagal antrąjį atvejį, numatytą Reglamento Nr. 1169/2011 2 straipsnio 2 dalies n punkte, nesant Sąjungos teisėje nustatyto teisinio pavadinimo, valstybės narės gali priimti tokį pavadinimą numatančias nacionalinės teisės nuostatas.

66 Nagrinėjamu atveju nėra Sąjungos teisės nuostatos, pagal kurią būtų reikalaujama vartoti tam tikrus teisinius pavadinimus augalinių baltymų produktams arba pagal kurią teisiniai pavadinimai produktams būtų taikomi vien dėl to, kad jie apibrėžiami kaip gyvūniniai produktai, nepateikiant kitų paaiškinimų.

67 Be to, iš šio sprendimo 33 punkte nurodytos nutarties matyti, kad pagrindinėje byloje Prancūzijos valdžios institucijos atmetė prielaidą, jog Dekrete Nr. 2022-947 nustatytas teisinis pavadinimas.

68 Vis dėlto, kaip savo išvados 84 punkte pažymėjo generalinė advokatė, klausimas, ar šios institucijos nustatė tokį pavadinimą, turi būti vertinamas objektyviai.

69 Nors tokį vertinimą turi atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, Teisingumo Teismas vis dėlto gali jam pateikti Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris jam būtinas šiuo tikslu (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 4 d. Sprendimo *Baltic Media Alliance*, C-622/17, EU:C:2019:566, 47 punktą).

70 Iš Reglamento Nr. 1169/2011 2 straipsnio 2 dalies n punkto teksto matyti, kad teisiniai pavadinimai turi būti „nustatyti“ arba „numatyti“, t. y. apibrėžti Sąjungos arba valstybės narės teisės nuostatose, siekiant apibūdinti maisto produktą. Taigi teisinio pavadinimo priėmimas reiškia konkretaus žodžių junginio susiejimą su konkrečiu maisto produktu.

71 Būtent atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia išnagrinėti Italijos vyriausybės rašytinėse pastabose pateiktus argumentus, kad dėl to, jog valstybės narės, nesant Sąjungos teisės nuostatose nustatyto teisinio pavadinimo, gali imtis priemonių, kad tam tikriems maisto produktams būtų numatyti teisiniai pavadinimai, joms taip pat turi būti pripažinta teisė uždrausti vartoti tam tikrus pavadinimus tam tikriems maisto produktams. Šios vyriausybės teigimu, draudimas naudoti konkretų pavadinimą tam tikriems maisto produktams prilygsta teisinio pavadinimo nustatymui maisto produktams, turintiems kitokių savybių nei tos, kurioms taikomas atitinkamas draudimas. Grįsdama šiuos argumentus minėta vyriausybė remiasi 2017 m. birželio 14 d. Sprendimu *TofuTown.com* (C-422/16, EU:C:2017:458), kuriame Teisingumo Teismas atmetė galimybę, kad pavadinimai „pienas“ ir „pieno produktai“ gali būti naudojami maisto produktams, gautiems ne iš pieno liaukų sekreto, žymėti.

72 Reikia pažymėti, kad pagal Reglamentą Nr. 1169/2011 priemonių, kuriomis numatoma, kad maisto produktai turi atitikti tam tikras sąlygas, be kita ko, kiek tai susiję su jų sudėtimi, kad juos būtų galima apibūdinti terminais, kurie pagal šias priemones vartojami kaip teisinis pavadinimas, priėmimas negali būti laikomas lygiaverčiu priemonių, draudžiančių vartoti tam tikrus šiose priemonėse teisiškai neapibrėžtus terminus tam tikras savybes turintiems maisto produktams (visų pirma kiek tai susiję su jų sudėtimi) apibūdinti, priėmimui.

73 Pirmosios priemonės leidžia užtikrinti vartotojų apsaugą, kuri turi galėti remtis principu, kad maisto produktas, apibūdintas specialiais terminais, kurie yra konkretus teisinis pavadinimas, atitinka konkrečiai numatytas jo naudojimo sąlygas. Vis dėlto antrosios priemonės nenustato, kad terminai, kuriuos valdžios institucija tiksliai apibrėžė kaip teisinį pavadinimą, naudojami tik konkrečias savybes turintiems maisto produktams žymėti.

74 2017 m. birželio 14 d. Sprendime *TofuTown.com* (C-422/16, EU:C:2017:458) padarytos išvados nepaneigia šio lygiavertiškumo nebuvimo.

75 Iš to sprendimo 5, 8, 20–22, 25 ir 28–30 punktų matyti, kad 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013, p. 671), nuostatose, kurias Teisingumo Teismo buvo prašoma išaiškinti byloje, kurioje priimtas minėtas sprendimas, aiškiai apibrėžti reikalavimai, kuriuos turi atitikti maisto produktai, kad būtų galima vartoti pavadinimą „pienas“ ir su „pieno produktais“ susijusius pavadinimus.

76 Pagal šias nuostatas pavadinimas „pienas“ reiškia tik normalų pieno liaukų sekretą. Be to, „pieno produktai“ yra produktai, kurie pagaminti tik iš pieno, ir tik šiems produktams gali būti naudojami pavadinimai, nurodyti prie Reglamento Nr. 1308/2013 pridėtame sąraše, ir pavadinimai (kaip jie suprantami pagal Reglamento Nr. 1169/2011 17 straipsnį), kurie iš tikrųjų vartojami minėtiems produktams.

77 Būtent atsižvelgdamas į tokį konkretų teisinį pagrindą 2017 m. birželio 14 d. Sprendimo *TofuTown.com* (C-422/16, EU:C:2017:458) rezoliucinėje dalyje Teisingumo Teismas iš esmės nusprendė, kad pagal minėtas nuostatas draudžiama tai, kad pavadinimas „pienas“ ir

pavadinimai, kurie skirti tik „pieno produktams“, prekiaujant arba reklamuojant būtų vartojami grynai augaliniam produktui apibūdinti, net tuomet, kai šie pavadinimai papildomi aiškinamaisiais ir apibūdinamaisiais žodžiais, kurie nurodo atitinkamo produkto augalinę kilmę, nebent Sąjungos teisėje būtų numatyta išimtis.

78 Reikia konstatuoti, kad Sąjungos teisė nenumato taisyklės, pagal kurią teisinius pavadinimus, kuriuose yra skerdienos, mėsos ir žuvies gaminių sektoriuose vartojamų terminų, nurodytų Dekrete Nr. 2022-947, arba Dekreto Nr. 2024-144 I priede išvardytų terminų, būtų leidžiama vartoti tik tam tikriems maisto produktams, kurie konkrečiai apibrėžti kaip gyvūniniai. Be to, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos nematyti, kad Prancūzijos teisėje būtų tokių taisyklių.

79 Darytina išvada, kad 2017 m. birželio 14 d. Sprendime *TofuTown.com* (C-422/16, EU:C:2017:458) padarytos išvados negali būti taikomos nagrinėjant pirmąjį ir antrąjį klausimus.

80 Taigi – su sąlyga, kad tai turės patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, – pagal šio sprendimo 67–69 punktus reikia manyti, kad Dekrete Nr. 2022-947 nėra „teisinio pavadinimo“, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1169/2011, tačiau minėtas dekretas susijęs su tuo, kurie „įprastiniai pavadinimai“ arba „aprašomieji pavadinimai“ negali būti naudojami augalinių baltymų maisto produktams žymėti. Taip pat reikia nustatyti, ar šios sąvokos šiuo reglamentu yra aiškiai suderintos, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 38 straipsnio 1 dalį.

81 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1169/2011 2 straipsnio 2 dalies o ir p punktuose – priešingai, nei dėl teisinių pavadinimų numatyta šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies n punkte, – nenustatyta, kad valstybės narės gali priimti priemones, reglamentuojančias tam tikro maisto produkto įprastinius ar aprašomuosius pavadinimus.

82 Šis skirtumas paaiškinamas tuo, kad, atsižvelgiant į Sąjungos teisės aktų leidėjo pasirinktas šių įprastinių ir aprašomųjų pavadinimų apibrėžtis, nacionalinės valdžios institucijos negali bendrai ir abstrakčiai apibrėžti jų apimties. Kaip iš esmės teigia *Protéines France* ir EVU, pavadinimas gali būti laikomas įprastiniu maisto produkto pavadinimu, tik jei bendrinė kalba, vartojimas, įpročiai, tradicijos ir papročiai leidžia manyti, kad vartotojai atpažįsta šį pavadinimą kaip konkrečiai žymintį produktą, su kuriuo jis yra siejamas. Be to, tam, kad pavadinimas būtų laikomas „aprašomuoju“, skaitomas jis turi leisti suprasti, kokios yra pagrindinės taip nurodyto maisto produkto savybės.

83 Taigi, nesant priimto teisinio pavadinimo, iš Reglamento Nr. 1169/2011 38 straipsnio 1 dalies matyti, kad valstybė narė negali bendrai ir abstrakčiai uždrausti augalinių baltymų maisto produktų gamintojams vykdyti jiems nustatytą pareigą nurodyti šių maisto produktų pavadinimus, naudojant įprastinius arba aprašomuosius pavadinimus.

84 Dėl to, ar valstybė narė gali priimti bendras ir abstrakčias priemones, siekdama išvengti grėsmės, kad tam tikrų įprastinių ar aprašomųjų pavadinimų vartojimas klaidins vartotojus dėl to, kad jie nebūtų tinkamai informuoti apie tai, kad šiais pavadinimais žymimuose maisto produktuose gyvūniniai baltymai buvo pakeisti augaliniais baltymais, reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 54 ir 60 punktų, Reglamento Nr. 1169/2011 7 straipsnio 1 dalies d punktas ir VI priedo A dalies 4 punktas konkrečiai susiję su maisto produktų komponentų ar sudedamųjų dalių pakeitimu. Todėl šis klausimas yra aiškiai suderintas šiuo reglamentu, kaip tai suprantama pagal jo 38 straipsnio 1 dalį.

85 Vis dėlto rašytines pastabas pateikusios vyriausybės ir Europos Komisija iš esmės teigia, kad šios nuostatos nesusijusios su nagrinėjamu atveju svarbia situacija, kai atitinkamo maisto produkto sudėtis taptų visiškai kitokia.

86 Pagal suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į joje vartojamus terminus, bet ir į jos kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2021 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Bundesrepublik Deutschland (Interpolo raudonasis pranešimas)*, C-505/19, EU:C:2021:376, 77 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

87 Kalbant apie tekstą reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1169/2011 7 straipsnio 1 dalies d punkto ir VI priedo A dalies 4 punkto tekste nurodomas komponento arba sudedamosios dalies pakeitimas kitu komponentu ar sudedamąja dalimi. To, kad šiose nuostatose daroma nuoroda į komponentą ar sudedamąją dalį, nepakanka, kad jos būtų laikomos netaikytinomis, kai pakeistas komponentas ar sudedamoji dalis yra vienintelis maisto produkto komponentas ar sudedamoji dalis.

88 Kalbant apie kontekstą reikia priminti, kad šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies f punkte sąvoka „sudedamoji dalis“ apibrėžta kaip „medžiaga arba produktas, įskaitant kvapiąsias medžiagas, maisto priedus ir maisto fermentus, ir sudėtinės sudedamosios dalies elementas, naudojamas maisto produktui gaminti arba ruošti ir liekantis galutiniame produkte, nors ir pakitusiu pavidalu“. Minėto reglamento 2 straipsnio 2 dalies q punkte nustatyta, kad „pagrindinė sudedamoji dalis“ turi būti suprantama kaip „maisto produkto sudedamoji dalis ar sudedamosios dalys, kuri (-ios) sudaro daugiau kaip 50 % to maisto produkto arba kurią (-ias) vartotojas paprastai sieja su maisto produkto pavadinimu ir kurios (-ių) kiekį daugeliu atvejų reikia nurodyti“.

89 To paties reglamento 7 straipsnio 1 dalies d punkte ir VI priedo A dalies 4 punkte vartojamas terminas „sudedamoji dalis“, neatmetant „pagrindinių sudedamųjų dalių“. Todėl jos gali būti pakeistos, kaip tai suprantama pagal šias nuostatas.

90 Teleologiniu požiūriu iš Reglamento Nr. 1169/2011 1 straipsnio 1 dalies, siejamos su šio reglamento 1 ir 3 konstatuojamosiomis dalimis, matyti, kad šio reglamento tikslas – priėmus bazines nuostatas pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį informacijos apie maistą srityje, atsižvelgiant į skirtingą šių vartotojų suvokimą ir jų informacijos poreikius bei užtikrinant tinkamą vidaus rinkos veikimą.

91 Šiam aukštam apsaugos lygiui gali būti pakenkta, jeigu nuostatos, susijusios su komponento ar sudedamosios dalies pakeitimu maisto produkte kitu komponentu ar sudedamąja dalimi, nebūtų taikomos, kai šis pakeitimas susijęs su komponentu ar sudedamąja dalimi, kuri yra ypač svarbi maisto produkte arba net yra vienintelis jo komponentas ar sudedamoji dalis. Paradoksalu, kad rezultatas būtų ne tai, kad šio maisto produkto pardavimas ir reklama būtų draudžiami pagal Sąjungos teisę, o tai, kad tokiais atvejais vartotojų apsauga nebūtų suderinta, taigi ir užtikrinta, nors ji būtų suderinta ir užtikrinta, jei pakeitimas būtų susijęs su mažiau svarbiu komponentu ar sudedamąja dalimi.

92 Taigi reikia manyti, kad Reglamento Nr. 1169/2011 7 straipsnio 1 dalies d punktas ir VI priedo A dalies 4 punktas taip pat apima klausimą dėl informacijos, kuri turi būti pateikta vartotojams, kai atitinkamo maisto produkto sudėtis tampa visiškai kitokia.

93 Be to, iš jurisprudencijos, susijusios, be kita ko, su šiomis nuostatomis, matyti, kad informacijos apie komponento ar sudedamosios dalies pakeitimą nurodymo šalia maisto produkto pavadinimo pakanka, kad vartotojas būtų apsaugotas nuo grėsmės būti suklaidintam (šiuo klausimu žr. 2022 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *LSI – Germany*, C-595/21, EU:C:2022:949, 32 ir 34 punktus).

94 Taigi, kaip iš esmės nurodo *Beyond Meat*, šiose nuostatose įtvirtinta nuginčijama prezumpcija, kad jose nustatyta tvarka pateikta informacija pakankamai apsaugo vartotojus, įskaitant atvejus, kai visiškai pakeičiamas vienintelis komponentas ar sudedamoji dalis, kurių jie gali tikėtis rasti maisto produkte, pažymėtame iš tam tikrų terminų sudarytu įprastiniu arba aprašomuoju pavadinimu.

95 Vis dėlto nacionalinė valdžios institucija, jeigu mano, kad konkrečios maisto produkto pardavimo ar reklamos sąlygos klaidina vartotoją, gali patraukti atsakomybėn atitinkamą maisto verslo operatorių, kuris pagal Reglamento Nr. 1169/2011 8 straipsnio 1 ir 2 dalis yra atsakingas už ant šio produkto pateiktą informaciją ir turi užtikrinti šios informacijos buvimą ir tikslumą, ir įrodyti, kad minėta prezumpcija paneigta.

96 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1169/2011 7 ir 17 straipsniai bei VI priedo A dalies 4 punktas, siejami su šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies o ir p punktais bei 9 straipsnio 1 dalies a punktu, turi būti aiškinami taip, kad jais konkrečiai suderinama, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 38 straipsnio 1 dalį, vartotojų apsauga nuo grėsmės būti suklaidintais dėl kitokių nei teisiniai pavadinimų, sudarytų iš skerdienos, mėsos ir žuvies gaminių sektoriuose vartojamų terminų, vartojimo siekiant apibūdinti, pateikti rinkai ar reklamuoti maisto produktus, kurių sudėtyje yra augalinių baltymų vietoje gyvūninių baltymų, taip pat ir vien augalinių baltymų, ir dėl to jiems prieštarauja tai, kad valstybė narė nustato nacionalines priemones, kuriomis tokių pavadinimų vartojimas reglamentuojamas arba uždraudžiamas.

Dėl trečiojo klausimo

97 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar tuo atveju, jeigu į pirmąjį arba antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, Reglamento Nr. 1169/2011 38 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad nuostatų, dėl kurių pateikti šie klausimai, konkrečiam suderinimui prieštarauja tai, kad valstybė narė patvirtina nacionalinę priemonę, kurioje už šiame reglamente nustatytų reikalavimų ir draudimų nesilaikymą numatoma skirti administracines sankcijas ir, be to, nustatomos augalinių baltymų procentinės dalys, kurių neviršijus ir toliau leidžiama vartoti kitokius nei teisiniai pavadinimus, sudarytus iš skerdienos ir mėsos gaminių sektoriuose vartojamų terminų, siekiant apibūdinti, pateikti rinkai ar reklamuoti maisto produktus, kurių sudėtyje yra augalinių baltymų.

98 Dėl trečiojo klausimo pirmos dalies, susijusios su Dekreto Nr. 2022-947 6 ir 7 straipsniuose nustatytais draudimais ir sankcijomis, reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 178/2002 17 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą valstybės narės nustato taisykles, reglamentuojančias pažeidus maisto produktus reglamentuojančių teisės aktų nuostatas taikytinas priemones ir baudas, kurios turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

99 Pagal šio reglamento 3 straipsnio 1 punktą „maisto produktus reglamentuojantys įstatymai“ turi būti suprantami kaip įstatymai ir kiti teisės aktai, Sąjungos teisėje arba nacionalinėje teisėje reglamentuojantys maistą apskritai, o jo saugą – specialiai. Be to, maisto produktus reglamentuojantys įstatymai apima visus maisto produktų gamybos, perdirbimo ir platinimo etapus.

100 Iš minėto reglamento 8 straipsnio matyti, kad maisto produktus reglamentuojančiais įstatymais siekiama apsaugoti vartotojų interesus ir, be kita ko, užkirsti kelią nesąžiningai arba apgaulingai praktikai, taip pat bet kokiai kitai praktikai, kuri gali klaidinti vartotoją.

101 Šie su Reglamentu Nr. 178/2002 susiję aspektai taip pat svarbūs kalbant apie Reglamentą Nr. 1169/2011.

102 Pagal Reglamento Nr. 1169/2011 2 straipsnio 1 dalies a punktą šiame reglamente sąvoka „maisto produktus reglamentuojantys įstatymai“ yra Reglamento Nr. 178/2002 3 straipsnio 1 punkte numatyta sąvoka. Reglamento Nr. 1169/2011 4 konstatuojamojoje dalyje priminta, kad, remiantis Reglamentu Nr. 178/2002, bendrasis maisto produktus reglamentuojančių teisės aktų principas – sudaryti sąlygas vartotojams turint pakankamai informacijos rinktis jų vartojamą maistą ir užkirsti kelią veiksmams, kurie galėtų klaidinti vartotoją.

103 Kadangi maisto produktus reglamentuojantys įstatymai apima Reglamentą Nr. 1169/2011 ir šis reglamentas tam tikromis sąlygomis leidžia priimti nacionalines priemones, valstybės narės privalo numatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas, taikomas už šio reglamento ar šių priemonių pažeidimus.

104 Taigi pirmajame ir antrajame klausimuose nurodytomis nuostatomis atliktas konkretus suderinimas netrukdo valstybei narei nustatyti administracinių sankcijų už reikalavimų ir draudimų, kylančių iš šių nuostatų arba šias nuostatas atitinkančių nacionalinių priemonių, nesilaikymą.

105 Dėl trečiojo klausimo antros dalies reikia pažymėti, kad didžiausio leistino augalinių baltymų kiekio nustatymas Dekreto Nr. 2022-947 3 straipsnio 1 dalyje tam, kad maisto produktus būtų galima žymėti tam tikrais įprastiniais arba aprašomaisiais pavadinimais, prilygsta šių pavadinimų vartojimo reglamentavimui nenustatant teisinio pavadinimo. Kadangi nuostatomis, dėl kurių pateikti pirmasis ir antrasis klausimai, konkrečiai suderinamas minėtų pavadinimų vartojimas, valstybė narė negali priimti priemonės šiuo klausimu, nekeldama grėsmės Sąjungos teisės vienodumui.

106 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1169/2011 38 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad atsakyme į pirmąjį ir antrąjį klausimus konstatuotas konkretus suderinimas netrukdo valstybei narei nustatyti administracinių sankcijų už reikalavimų ir draudimų, kylančių iš šio reglamento nuostatų ir jį atitinkančių nacionalinių priemonių, nesilaikymą. Tačiau šiam konkrečiam suderinimui prieštarauja tai, kad valstybė narė patvirtina nacionalinę priemonę, kurioje nustatomos augalinių baltymų procentinės dalys, kurių neviršijus ir toliau leidžiama vartoti kitokius nei teisiniai pavadinimus, sudarytus iš skerdienos ir mėsos gaminių sektoriuose vartojamų terminų, siekiant apibūdinti, pateikti rinkai ar reklamuoti maisto produktus, kurių sudėtyje yra augalinių baltymų.

Dėl ketvirtojo klausimo

107 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad ketvirtasis klausimas pateikiamas tik tuo atveju, jeigu atsakymai į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų neigiami, į ketvirtąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

108 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004, 7 ir 17 straipsniai bei Reglamento Nr. 1169/2011 VI priedo A dalies 4 punktas, siejami su šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies o ir p punktais bei 9 straipsnio 1 dalies a punktu,**

   turi būti aiškinami taip:

   jais konkrečiai suderinama, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 38 straipsnio 1 dalį, vartotojų apsauga nuo grėsmės būti suklaidintais dėl kitokių nei teisiniai pavadinimų, sudarytų iš skerdienos, mėsos ir žuvies gaminių sektoriuose vartojamų terminų, vartojimo siekiant apibūdinti, pateikti rinkai ar reklamuoti maisto produktus, kurių sudėtyje yra augalinių baltymų vietoje gyvūninių baltymų, taip pat ir vien augalinių baltymų, ir dėl to jiems prieštarauja tai, kad valstybė narė nustato nacionalines priemones, kuriomis tokių pavadinimų vartojimas reglamentuojamas arba uždraudžiamas.

2. **Reglamento Nr. 1169/2011 38 straipsnio 1 dalis**

   turi būti aiškinama taip:

   rezoliucinės dalies 1 punkte konstatuotas konkretus suderinimas netrukdo valstybei narei nustatyti administracinių sankcijų už reikalavimų ir draudimų, kylančių iš šio reglamento nuostatų ir jį atitinkančių nacionalinių priemonių, nesilaikymą. Tačiau šiam konkrečiam suderinimui prieštarauja tai, kad valstybė narė patvirtina nacionalinę priemonę, kurioje nustatomos augalinių baltymų procentinės dalys, kurių neviršijus ir toliau leidžiama vartoti kitokius nei teisiniai pavadinimus, sudarytus iš skerdienos ir mėsos gaminių sektoriuose vartojamų terminų, siekiant apibūdinti, pateikti rinkai ar reklamuoti maisto produktus, kurių sudėtyje yra augalinių baltymų.

Parašai.